

Alla tscherca d'emprendists

(fmr/hh) Ils temps che las interpresas savevan eleger tgei emprendist engaschar ein vargai. Las pintgas annadas dils davos 25 onns sefan valer pli e pli era ell'economia. Fatschentas che vulan occupar lur plazzas d'emprendissadi ston dar breigia. Ina nova via va uonn era l'Uniun da commerci e professiun Mustér. Cull'entschatta digl onn da scola vegnent vul ella arranschar orientaziuns per las scolaras ed ils scolars dil scalem superiur, presentond las pusseivladads da professiun. Las informaziuns duein haver liug a Mustér e Trun. Con dir ch'igl ei il mument d'anflar emprendists senta denter auter la Distec SA a Mustér. Dallas tschun plazzas a disposiziun quest onn ein entochen ussa sulet duas occupadas.

Paucs giuvenils – gronda schelta

La demografia negativa dils davos onns sefa valer pli e pli alla tscherca d'emprendist(a)s

Hans Huonder/FMR

Il diember da naschientschas sisum la Surselva ei per biebein la mesadad pli pigns ch'ils onns 1960 e 1970. Quella digren sentan era las fatschentas alla tscherca d'emprendistas ed emprendists. L'Uniun da commerci e professiun Mustér ha iniziàu in project d'informaziun. La lavur dalla grupp cun representants da differentas branschas ei vegnida lantschada avon dus onns. La finamira da quella: Orientar scolaras e scolars dalla scola populara davart las pusseivladads d'emprendissadi sisum la Surselva. «En sesez eran nus semtgai cun nossa lavur d'informaziun gia igl onn vargau. La pandemia cul coronavirus ha denton fatg in streh atras il quen a nus», di *Adrian Bigliel* che ha surpriu il tgamun dalla grupp da lavur da *Marcus Jacomet* ch'ei staus all'entschatta il motor da quella.

Orientaziuns en dus loghens

Il problem dalla demografia pertucca – aschia l'uniun da commerci e professiun – surtut las fatschentas cun professiuns da mistergner. Pervia d'in pli pign diember da giuvenils che banduna la scola populara, sefa il problem denton era veseivels tier auters mistregns. «Il mument eis ei veramein buca sempel d'anflar emprendistas ed emprendists», constatescha *Adrian Bigliel*. El sa da tgei ch'el tschontscha: «Per la piazza d'emprendissadi d'electricist d'uonn tier nus havein nus aunc negin. Per l'auter onn denton bein.» La finamira dalla grupp da lavur ei da presentar allas scolaras ed als scolars dil scalem superiur aschi bia pusseivladads d'emprendissadi sco pusseivel. Tenor *Adrian Bigliel* duei quei succeder cun orientaziuns: «Nus lessen arranschar quellas sentupadas a Mustér e Trun. Las orientaziuns ein previdas l'entschatta digl onn da scola da quest onn. Aschia savessen ils interessents lu far ils fuffernadis durant las vacanzas d'atun.»

Far gust

Plidentai vegnan en emprema lingia giuvnas e giuvens che tscherchan ina plazza d'emprendissadi pigl onn 2022 ni era in onn pli tard. Il spectrum dallas clamadas che duei vegnir presentaus a quellas orientaziuns ei lu era vasts e representativs per la regiun: «Igl interess dallas fatschentas per quellas orientaziuns ei gronds. Tut en tut savein nus presentar rodund 30 differents mistregns.» El center stetti la presentaziun dallas professiuns, buca dallas fatschentas. Alla presentaziun separticipeschien dil reminent era fatschentas buca commembras dall'uniun da commerci e professiun. «Nossa regiun consista surtut da fatschentas pintgas e mesaunas. Gest quellas ein ord vesta d'in(a) emprendist(a) interessantas. Ellas san porscher igl entir spectrum d'ina professiun», constatescha Adrian Bigliel.

Aunc adina plazzas vacantas

In'interpresa che senta dapi onns la tendenza negativa dalla demografia ei la Distec SA a Mustér. Ella occupa mintg'onno entochen tschun emprendistas ed emprendists da polimecanist, mecanist da produziun ni mercantil. Il mument ein 15 giuvenils en scolaziun tiel menaschi a Mustér, da quei dus egl emprendissadi mercantil. «Per uonn havein nus entochen ussa sulettamein dus emprendists novs», di il responsabel dalla partiziun d'emprendists *Pierino Bisquolm*. Ils davos onns seigi la Distec SA ida activamein alla tscherca d'emprendists: «Nus organisein mintg'onno in'orientaziun cheu en nies menaschi, contactein las scolas e luvrein cun informaziuns sin medias socialas. Senza quellas stentas havessen nus probabel aunc pli paucs interessents.» Pil pign diember da giuvenils che bandunien la scola s'interesseschien fetg biaras fatschentas: «La varietad da mistregns ella part su dalla Surselva ei fetg gronda, aschia ch'ils giuvenils han ina bun'elecziun.» In dils gronds avantatgs dallas professiuns tecnicas dalla Distec SA vesa Pierino Bisquolm ellas pusseivladads che seporschan suenter igl emprendissadi: «Mintgin che fa igl emprendissadi tier nus sa era absolver la scola professiunala media. Cun ni era senza quella ha in e scadin che terminescha igl emprendissadi la pusseivladad da seperfectiunar sin plirs secturs. Cun quellas professiuns san ins denton era luvrar enzanu'auter sin quest mund e lu puspei returnar.» Las professiuns da polimecanist e mecanist da produziun seigien dil reminent era adattadas per giuvnas. «Oz ei tut drizzau en aschia ch'ins sto buca alzar grondas peisas. Igl interess per la tecnica ei denton la premissa», di Pierino Bisquolm che spera ch'ina ni l'otra giuvna ni giuven s'interesseschi aunc las proximas jamnas per entscheiver uonn cugl emprendissadi tier la Distec SA.